

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

૨૦૧૭નો ફોજદારી પરચૂરણ અરજી નંબર ૨૧૭૮૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી. ન્યાયમૂર્તિ એ.એસ.સુપેહિયા

એસ. ડી./-

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	ના.
૨	પત્રકારને સોંપવામાં આવે કે નહીં?	હા.
૩	શું માન. ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.

=====

સલીમ અબ્દુલ રહેમાન ઈરાયમ વીટીલ

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ૧ અન્ય (ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ તરફે શ્રી એસ. વી. રાજુ માટે શ્રી નિકુંત કે. રાવલ
(પપપટ) સાથે વરિષ્ઠ સલાહકાર

અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ તરફે શ્રી પ્રતીક વાય જસાની (પ૩૨૫)

અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ તરફે શ્રી તુષાર એમ. ગોકાની (૫૪૭૨)
સામાવાળા (ઓ) નંબર ૨ તરફે શ્રી આર. જે. ગોસ્વામી (૧૧૦૨)
સામાવાળા (ઓ) નંબર ૨ તરફે શ્રી તુલસી આર. સાવની (૩૦૭૦)
સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ તરફે શ્રી મિતેશ અમીન, પબ્લિક પ્રોસેક્યુટર (૨)

=====

કોરમ: માનનીય શ્રી. ન્યાયમૂર્તિ એ.એસ.સુપેહિયા

તારીખ:૧૫/૦૩/૨૦૧૯

સીએવી જજમેન્ટ

૧. નવરંગપુરા પોલીસ સ્ટેશન, જિલ્લો અમદાવાદ ખાતે ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ (સંક્ષિપ્તમાં 'IPC') ની કલમો ૪૬૫, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૭૧ અને ૧૨૦(B) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે નોંધાયેલી સી.આર. નંબર 1-૪૦/૨૦૧૭ વાળી એફ.આઈ.આર. ને રદ કરવાની માંગણી કરતી વર્તમાન રીટ અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે.

૨. વર્તમાન અરજી દાખલ કરવા તરફ દોરી જતા કેસની ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧. અરજદારની એવી રજૂઆત છે કે અરજદાર ભારતનો નાગરિક છે, પરંતુ તેઓ છેલ્લા બે દાયકા અને તેથી વધુ સમયથી થાઈલેન્ડમાં રહે છે. અરજદાર થાઈલેન્ડમાં પોતાનો સુપ્રતિષ્ઠિત વ્યવસાય ધરાવે છે અને તેઓ થાઈલેન્ડના નાગરિક છે. અરજદાર થાઈલેન્ડ ખાતે બેંગકોકમાં એક હોટેલ, એટલે કે "ઈરાવાન હોટેલ" ધરાવતા હતા. અરજદારનો એવો પણ કેસ છે કે અહીંના પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ અરજદારની માલિકીની સદર હોટેલ ખરીદવામાં રસ ધરાવતા હતા અને તે મુજબ, બેંગકોક, થાઈલેન્ડ ખાતે પક્ષકારો એટલે કે

પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ અને અરજદાર વચ્ચે એક સમજૂતી કરાર (MoU) કરવામાં આવ્યો હતો. જ્યારે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ મુદતસર ચૂકવણી કરવામાં નિષ્ફળ ગયા, ત્યારે અરજદારે સમજૂતી કરારની શરતો મુજબ પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા જમા કરાવેલી રકમ જપ્ત કરી અને પોતાની હોટેલ અન્ય ખરીદદારને ઓછી કિંમતે વેચી દીધી અને ગુકસાન સહન કર્યું.

૨.૨. બીજી બાજુ, મુદતસર ચૂકવણી કરવામાં નિષ્ફળ ગયા હોવા છતાં, પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ તારીખ ૧૨.૦૮.૨૦૧૦ ના સમજૂતી કરાર મુજબ અરજદાર પાસે જમા કરાવેલી રકમની માંગણી કરતી થાઈલેન્ડની ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ દીવાની દાવો દાખલ કર્યો. ત્યારબાદ, થાઈલેન્ડની ટ્રાયલ કોર્ટે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ ની તરફમાં દાવો મંજૂર કર્યો, જેને અરજદારે થાઈલેન્ડની એપેલેટ કોર્ટ સમક્ષ પડકાર્યો હતો. એપેલેટ કોર્ટે અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ ગ્રાહ્ય રાખી અને તેને પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા થાઈલેન્ડની સુપ્રિમ કોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં આવી. થાઈલેન્ડની સુપ્રિમ કોર્ટે તારીખ ૦૫.૦૬.૨૦૧૫ ના આદેશથી પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ ફગાવી કરી, થાઈલેન્ડની એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશને બહાલ રાખ્યો, જેમાં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા કરવામાં આવેલા વિલંબ/નિષ્ફળતાના કારણે અરજદારે ગુકસાન સહન કરવું પડ્યું હોવાની હકીકતને ધ્યાનમાં લેતાં પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ ને રકમ પરત કરવાની કોઈ જરૂરિયાત નથી. અરજદાર દ્વારા એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે તારીખ ૧૨.૦૮.૨૦૧૦ ના સમજૂતી કરાર મુજબ જપ્ત કરાયેલી રકમ પરત મેળવવાના દવાનો મુદ્દો આખરે તેમની

તરફમાં રહ્યો હતો. તેમ છતાં, પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ અરજદાર વિરુદ્ધ નવરંગપુરા પોલીસ સ્ટેશન, અમદાવાદ, ગુજરાત (ભારત) ખાતે સી.આર. નંબર 1-૦૩/૨૦૧૬ થી એક ખોટી એફ.આઈ.આર. દાખલ કરી, જેમાં પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે અરજદારે કપટપૂર્વક તે નાણાં પચાવી પાડ્યા, જે સમજૂતી કરાર મુજબ તેમના દ્વારા ચૂકવવામાં આવ્યા હતા. અરજદાર દ્વારા એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ અરજદાર દ્વારા તેમને કેટલાક દસ્તાવેજો પૂરા પાડવામાં ન આવ્યા હોવાના આધાર પર પોતાનો દાવો રજૂ કર્યો છે. અરજદાર દ્વારા એવો પણ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ તે જ સમજૂતી કરારમાંથી ઉદ્ભવેલા થાઈલેન્ડ ખાતેના તેમના વચ્ચેના લાંબા સમયથી ચાલતા દીવાની વિવાદ અને થાઈલેન્ડની સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશ અનુસાર તેમની તરફમાં આવેલા આખરી નિર્ણયની બાબતને અનુકૂળ રીતે છુપાવી દીધી છે.

૨.૩. અરજદારનો આગળનો કેસ એવો છે કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા નોંધાવવામાં આવેલી એફ.આઈ.આર. ને અનુસરીને, અરજદાર વિરુદ્ધ લુક-આઉટ નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી અને ભારતમાં ચેન્નઈ એરપોર્ટ પર પોલીસ દ્વારા તેમની અટકાયત/ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ, અરજદારે સીટી સિવિલ અને સેશન્સ કોર્ટ, અમદાવાદ સમક્ષ ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૬૧૩/૨૦૧૬ થી જામીન અરજી દાખલ કરી હતી, જે ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવી હતી અને અરજદારને નિયમિત જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. ત્યારબાદ, પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ અરજદારને નિયમિત જામીન

મંજૂર કરતી વખતે સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશની શરતોમાં ફેરફાર કરવાની માંગણી કરતી ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૮૧૦/૨૦૧૬ દાખલ કરી હતી, જેને સેશન્સ કોર્ટે તારીખ ૦૬.૦૫.૨૦૧૬ ના આદેશથી ફગાવી દીધી હતી.

૩. અરજદાર વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી એસ. વી. રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે અરજદારે આ નામદાર કોર્ટ સમક્ષ ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૩૦૯૩/૨૦૧૬ થી એક અરજી પણ દાખલ કરી હતી જેમાં અરજદારે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા દાખલ કરાયેલ નવરંગપુરા પોલીસ સ્ટેશન ખાતે નોંધાયેલી સી.આર. નંબર ૧-૦૩/૨૦૧૬ વાળી એફ.આઈ.આર. ને રદ કરવાની પ્રાર્થના કરી હતી, જેમાં આ નામદાર કોર્ટે તારીખ ૦૯.૦૬.૨૦૧૬ ના આદેશથી એફ.આઈ.આર. ની આગળની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ નામદાર કોર્ટે એફ.આઈ.આર. ની આગળની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપ્યો હોવા છતાં, સંબંધિત તપાસ અધિકારીએ તારીખ ૨૦.૦૭.૨૦૧૬ ના રોજ ચાર્જશીટ દાખલ કરી દીધી હતી અને ચાર્જશીટ દાખલ કરવાના પરિણામે મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ, કોર્ટ નંબર ૧૩, અમદાવાદ સમક્ષ અરજદાર વિરુદ્ધ ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૬૪૨/૨૦૧૬ નોંધાયો હતો. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે અરજદારે ત્યારબાદ આ નામદાર કોર્ટ સમક્ષ ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૯૫૯૨/૨૦૧૬ દાખલ કરીને અન્ય બાબતોની સાથે અરજદારને નિયમિત જામીન મંજૂર કરતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટે લાદેલી શરતોને સ્થગિત કરવાની પ્રાર્થના કરી હતી, જે આ નામદાર કોર્ટે તારીખ ૦૨.૦૯.૨૦૧૬ ના આદેશથી મંજૂર કરી હતી.

જ. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી એસ. વી. રાજુએ રજૂઆત કરી હતી કે આ નામદાર કોર્ટ મુખ્ય બાબત એટલે કે ક્રિમિનલ રિવિઝન અરજી નંબર ૪૫૦/૨૦૧૬ તેમજ એફ.આઈ.આર. ૨૬ કરવા માટેની અરજી એટલે કે ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૩૦૯૩/૨૦૧૬ ની સાથે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લાદવામાં આવેલી શરતોને સ્થગિત કરવા માટેની અરજી પર એકસાથે સુનાવણી કરી હતી. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ નામદાર કોર્ટે ક્રિમિનલ રિવિઝન અરજી નંબર ૪૫૦/૨૦૧૬ માં પસાર કરેલા તારીખ ૦૨.૦૯.૨૦૧૬ ના આદેશ દ્વારા ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૬૪૨/૨૦૧૬ ની આગળની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપ્યો હતો અને આ નામદાર કોર્ટે ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૩૦૯૩/૨૦૧૬ માં સંબંધિત તપાસ અધિકારીની ભૂલ/કાળજીહીનતાને ધ્યાનમાં રાખીને વિગતવાર આદેશ પણ પસાર કર્યો હતો, જેમણે આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા એફ.આઈ.આર. ની આગળની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપતા આદેશો હોવા છતાં ચાર્જશીટ દાખલ કરી હતી, અને સદર તપાસ અધિકારીને નોટિસ જારી કરી હતી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ ત્યારબાદ ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૯૫૯૨/૨૦૧૬ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૦૨.૦૯.૨૦૧૬ ના આદેશથી નારાજ થઈને ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળ સ્પેસિયલ લીવ ટુ અપીલ (ક્રિમિનલ) નંબર ૭૦૧૨-૭૦૧૩/૨૦૧૬ દાખલ કરી હતી, જેમાં આ નામદાર કોર્ટે તારીખ ૩૦.૦૯.૨૦૧૬ ના આદેશથી તમામ વચગાળાની અરજીઓ સાથે સ્પેસિયલ લીવ પિટિશનો ફગાવી દીધી હતી.

૫. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી એસ. વી. રાજુએ રજૂઆત કરી હતી કે આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા તારીખ ૦૨.૦૯.૨૦૧૬ ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશ અનુસાર અરજદાર, પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા દાખલ કરાયેલી સ્પેશિયલ લીવ પિટિશનો ફગાવાયા પછી જ થાઇલેન્ડ પરત મુસાફરી કરી શક્યા હતા. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે અરજદારે ત્યારબાદ, આ નામદાર કોર્ટના નિર્દેશો અનુસાર, તારીખ ૦૨.૦૯.૨૦૧૬ ના આદેશ દ્વારા આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા લાદવામાં આવેલી દરેક શરતનું પાલન કર્યું હતું, જેવી કે, (૧) અરજદારે કેરળ રાજ્યમાં અરજદારની માલિકીની મિલકત સંબંધિત બાંહેધરી રજૂ કરી હતી જેમાં જણાવ્યું હતું કે અરજદાર તેઓ ભારત પરત ન ફરે ત્યાં સુધી સદર મિલકતને કોઈ પણ રીતે ટ્રાન્સફર, એસાઈન કે ટ્રાન્સફર/વેચાણ કરશે નહીં, (૨) અરજદારે કેરળ ખાતે આવેલી તેમની મિલકતના મૂળ માલિકીના દસ્તાવેજો અમદાવાદ ખાતેની સીટી સેશન્સ કોર્ટની રજિસ્ટ્રી સમક્ષ પણ જમા કરાવ્યા હતા, (૩) અરજદારે અમદાવાદની સીટી સેશન્સ કોર્ટની રજિસ્ટ્રી તેમજ સંબંધિત તપાસ અધિકારી સમક્ષ થાઇલેન્ડની તેમની મુલાકાતની કાર્યક્રમ વિગત પણ રજૂ કરી હતી અને થાઇલેન્ડ ખાતેના તેમના કાયમી સરનામાની વિગતો પણ પૂરી પાડી હતી, અને (૪) અરજદારે આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશનું યોગ્ય પાલન સુનિશ્ચિત કરવા માટે થાઇલેન્ડ ખાતેની ભારતીય એમ્બેસી સમક્ષ તેમજ આ નામદાર કોર્ટ સમક્ષ અલગ બાંહેધરી પણ દાખલ કરી હતી. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા અરજદારને રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦/- ના સક્ષામ જમીનદાર અને ટેટલી જ રકમનો અંગત મુચલકો રજૂ કરવા માટે પણ નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો અને સદર શરતોના પાલનમાં અરજદારે તારીખ ૦૩.૧૦.૨૦૧૬ ના રોજ પોતાનો અંગત મુચલકો રજૂ કર્યો હતો.

૬. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી એસ. વી. રાજુએ રજૂઆત કરી હતી કે આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશ અનુસાર, અરજદારે સક્ષમ જામીનદાર આપવાના હતા અને તે મુજબ, અરજદારે તેમના વકીલને જામીનદારની વ્યવસ્થા કરવા વિનંતી કરી હતી અને તેના આધારે એક શ્રી અમરતભાઈ અમથાભાઈ પરમાર અરજદારના સક્ષમ જામીનદાર બનવા માટે સંમત થયા હતા અને તેમણે તારીખ ૩૦.૦૯.૨૦૧૬ ના રોજ અમદાવાદ શહેરના સંબંધિત મામલતદારનું પ્રમાણપત્ર મેળવ્યું હતું અને ત્યારબાદ તે ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ પેનિંગ કાર્યવાહીમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર ગુજરાતી ભાષાથી માહિતગાર નથી અને અરજદારને ગુજરાતમાં કોઈ સગા-સંબંધાસુ પણ નથી અને તેથી, અરજદારે વકીલને સક્ષમ જામીનદારની વ્યવસ્થા કરવા વિનંતી કરી હતી. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી હતી કે જામીનદારની વ્યવસ્થા વકીલ દ્વારા કરવામાં આવી હતી જેઓ અરજદાર માટે અજાણ્યા હતા અને તેથી, જે વકીલે જામીનદારની વ્યવસ્થા કરી હતી તેમણે એવા આશયનું પ્રમાણપત્ર આપ્યું હતું કે તેઓ શ્રી અમરતભાઈ અમથાભાઈ પરમારને ઓળખે છે અને તેઓ વ્યક્તિગત રીતે જાણે છે કે તેઓ રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦/- ની મર્યાદા સુધી કેસમાં આરોપી માટે જામીનદાર તરીકે ઊભા રહેવા સક્ષમ બનાવવા માટે પૂરતી સ્થાવર મિલકત ધરાવે છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૯૫૯૨/૨૦૧૬ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૦૨.૦૯.૨૦૧૬ ના આદેશ અનુસાર આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરાયેલ સમયગાળો પૂરો થઈ રહ્યો હતો અને તેથી, અરજદારે આ નામદાર કોર્ટ સમક્ષ સમય વધારવાની માંગણી કરતી બીજી અરજી દાખલ કરવી પડી હતી, જે ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૪૮૩૧/૨૦૧૭ તરીકે નોંધવામાં

આવી હતી.

૭. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી એસ. વી. રાજુએ રજૂઆત કરી હતી કે એવું જણાય છે કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ શ્રી અમરતભાઈ અમથાભાઈ પરમારના જામીનદાર પ્રમાણપત્રની ખરાઈ/અસલિયત અંગે પૃચ્છા કરતી એક અરજી મામલતદાર સમક્ષ કરી હતી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સંબંધિત સત્તામંડળે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજીનો એવો પ્રત્યુત્તર આપ્યો હોય તેમ જણાય છે કે આ કચેરી દ્વારા આપું કોઈ જામીનદાર પ્રમાણપત્ર જારી કરવામાં આવ્યું નથી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ ત્યારબાદ સદર ફરિયાદને એફ.આઈ.આર. તરીકે નોંધવા સત્તામંડળને વિનંતી કરતી એક ફરિયાદ નવરંગપુરા પોલીસ સ્ટેશન, અમદાવાદ ખાતે અરજદાર વિરુદ્ધ નોંધાવી હતી. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી હતી કે આ નામદાર કોર્ટ તારીખ ૧૭.૦૨.૨૦૧૭ ના આદેશથી ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૪૮૩૧/૨૦૧૭ મંજૂર કરી હતી અને ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૮૫૯૨/૨૦૧૬ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૦૨.૦૯.૨૦૧૬ ના આદેશ દ્વારા અરજદાર પર લાદવામાં આવેલી શરતો પર જ વધુ છ મહિનાના સમયગાળા માટે સમય લંબાવી આપ્યો હતો. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૪૮૩૧/૨૦૧૭ માં આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશો અનુસાર, અરજદારે ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦/- ની રકમ જમા કરાવી છે અને પોતાનો નવો મુચલકો રજૂ કર્યો છે તેમજ એક શ્રી રમેશભાઈ લવજીભાઈ ઝાલાનો નવો સક્ષમ જામીનદાર પણ રજૂ કર્યો છે.

૮. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી એસ. વી. રાજુએ રજૂઆત કરી હતી કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા આપવામાં આવેલી તારીખ ૦૬.૦૨.૨૦૧૭ ની ફરિયાદને અનુસરીને પોલીસ સત્તામંડળે એફ.આઈ.આર. નોંધ કરી ન હોવાથી, પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ આ નામદાર કોર્ટ સમક્ષ સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અરજી નંબર ૧૪૨૬/૨૦૧૭ દાખલ કરી હતી, જેનો તેને ગ્રાહ્ય ન રાખીને નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ ત્યારબાદ ધારા સંહિતા, ૧૯૭૩ (સંક્ષિપ્તમાં 'Cr.P.C.') ની કલમ ૩૪૦ નો ઉપયોગ કરીને ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ અરજી કરી હોય તેમ જણાય છે. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી હતી કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા કરવામાં આવેલી સદર અરજી આગળ ચલાવવામાં આવી ન હતી અને તેથી, અરજદાર વિરુદ્ધ અગાઉથી જ એફ.આઈ.આર. નોંધાઈ ચૂકી હોવાની હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી નિર્રર્થક બની ગઈ હોવાનું અવલોકન કરીને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ઉપર્યુક્ત સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ અરજી નંબર ૧૪૨૬/૨૦૧૭ માં આ નામદાર કોર્ટે નિર્દેશો જારી કર્યા હોવા છતાં, નવરંગપુરા પોલીસ સ્ટેશન દ્વારા એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં આવી હતી.

૯. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ ત્યારબાદ આ નામદાર કોર્ટ સમક્ષ ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૬૬૪૭/૨૦૧૭ દાખલ કરીને અન્ય બાબતોની સાથે આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૪૮૩૧/૨૦૧૭ માં પસાર કરાયેલા

તારીખ ૧૭.૦૨.૨૦૧૭ ના આદેશને પરત ખેંચવાની અરજ કરી હતી. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ નામદાર કોર્ટે ત્યારબાદ તારીખ ૦૧.૦૫.૨૦૧૭ ના આદેશથી પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી મંજૂર કરી હતી અને આદેશ પરત ખેંચ્યો હતો. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે સદર આદેશને અરજદાર દ્વારા સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન (કિમિનલ) નંબર ૧૪૭૨૭/૨૦૧૭ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવ્યો હતો, જે તારીખ ૧૦.૦૭.૨૦૧૭ ના રોજ પરત ખેંચી લેવામાં આવી હતી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે આ નામદાર કોર્ટે સ્પેશિયલ કિમિનલ અરજી નંબર ૧૪૨૬/૨૦૧૭ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૦.૦૨.૨૦૧૭ ના આદેશમાં સ્પષ્ટ શબ્દોમાં એવું અવલોકન કર્યું હોવા છતાં કે પોલીસે આ મુદ્દામાં સામેલ થવું જોઈએ નહીં અને બોગસ સક્ષમતા રજૂ કરવાની બાબતની તપાસ સંબંધિત કોર્ટે કરવી જોઈએ, પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશનો ખુલાસો કર્યા વિના અરજદાર વિરુદ્ધ ફરિયાદ નોંધાવી હતી અને સંબંધિત તપાસ અધિકારીએ તેને એફ.આઈ.આર. તરીકે નોંધી લીધી હતી.

૧૦. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે મુખ્ય આરોપી શ્રી પરમાર એટલે કે આરોપી નંબર ૧ સંબંધિત વકીલના પરિચિત હતા, જેમણે પ્રમાણિત કર્યું હતું કે તેઓ અરજદારના જામીનદાર તરીકે ઊભા રહેવા માટે સક્ષમ બનાવવા પૂરતી મૂલ્યવાન સ્થાવર મિલકત ધરાવે છે અને વકીલની સલાહને અનુસરીને, આરોપી નંબર ૧ જામીનદાર રહ્યા હતા. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે તારીખ ૩૦.૦૩.૨૦૧૭ થી આજ દિન સુધી, પોલીસે આરોપી નંબર ૧ ની ચોક્કસપણે પૂછપરછ કરી જ હોત અને પોલીસે તેમની

પાસેથી યોગ્ય માહિતી મેળવી જ હોત કે તેઓ અરજદારને ઓળખે છે કે નહીં. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર આરોપી નંબર ૧ ને બિલકુલ ઓળખતા ન હોવાથી, તપાસ અધિકારી પાસે અરજદારને આરોપી તરીકે દર્શાવવા માટે કોઈ કારણ ઉપલબ્ધ ન હતું. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે તપાસ એજન્સીએ અરજદારને આરોપી બનાવવાને બદલે ઉપર દર્શાવેલા સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને અરજદારે વર્તમાન અરજી દાખલ કરી છે.

૧૧. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે ધારા સંહિતા, ૧૯૭૩ ની કલમ ૪૮૨ ના બળે, એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે કોર્ટમાંની કોઈ પણ બાબત પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ રોકવા માટે અથવા ન્યાયના ઉદ્દેશ્યોને સુનિશ્ચિત કરવા માટે જરૂરી હોય તેવા આદેશો કરવાની હાઈકોર્ટની અંતર્નિહિત સત્તાને સીમિત કે પ્રભાવિત કરતી ગણાશે નહીં. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ધારા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ અથવા ૧૯૭૩ પહેલાં અસ્તિત્વમાં રહેલી ધારા સંહિતાની કલમ ૫૬૧(A) એ કોઈ નવી સત્તા આપી નથી, પરંતુ કોઈ પણ શંકા દૂર કરવા માટે, તેણે માત્ર એવું જાહેર કર્યું છે કે ધારા સંહિતામાંનું કંઈપણ આ નામદાર કોર્ટની અસ્તિત્વમાં રહેલી અંતર્નિહિત સત્તાઓને સીમિત કે પ્રભાવિત કરતું ગણાશે નહીં. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઈન્ડિયા એક્ટ, ૧૯૩૫ ની કલમ ૨૨૩ માં એવું વિધાન કરવામાં આવ્યું હતું કે ન્યાયના વહીવટના સંબંધમાં અસ્તિત્વમાં રહેલી કોર્ટનું ક્ષેત્રાધિકાર અને તેના ન્યાયાધીશોની સત્તાઓ કાયદાના ભાગ-III ના પ્રારંભ પહેલાં તુરંત હતી તે મુજબ જ "રહેશે". તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં તેમણે ૧૯૬૭ SCR ૯૨૬, AIR ૧૯૬૭ SC ૧૬૩૯ પર રિપોર્ટ થયેલ

રતિલાલ ભીમજી મીઠાણી વિરુદ્ધ કલેક્ટર ઓફ કસ્ટમ્સના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે.

૧૨. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે "બનાવટ"નો મૂળ ગુનો ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ ની કલમ ૪૬૩ માં વ્યાખ્યાયિત થયેલ છે અને કલમ ૪૬૪ એ માત્ર બનાવટના ઘટકોમાંથી એકને વ્યાખ્યાયિત કરે છે. કલમ ૪૬૫ એ બનાવટ માટેની સજા છે. કલમ ૪૬૬ એ કોર્ટના અથવા જાહેર રજિસ્ટર વગેરેના રેકૉર્ડની બનાવટ અંગે છે. કલમ ૪૬૭ એ મૂલ્યવાન જામીનગીરી, વસિયતનામું વગેરેની બનાવટ સાથે સંબંધિત છે અને કલમ ૪૬૮ એ છેતરપિંડીના હેતુ માટે કરવામાં આવતી બનાવટ સાથે સંબંધિત છે. તેથી, કલમ ૪૬૩ એ મૂળ ગુનો છે અને બાકીના તે જ પ્રકારના છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે એવો પ્રસ્થાપિત કાયદો છે કે જે વ્યક્તિએ કથિત બનાવટી દસ્તાવેજ બનાવ્યો ન હોય કે તેના પર સહી ન કરી હોય તેવી વ્યક્તિ વિરુદ્ધ "બનાવટ" નો ગુનો બની શકે નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વર્તમાન કિસ્સામાં, ખુદ પ્રોસિક્યુશનનો જ એવો કેસ છે કે અરજદારે સદર દસ્તાવેજ પર સહી કરી નથી કે તે બનાવ્યો નથી અને વાસ્તવમાં તે અન્ય આરોપી દ્વારા બનાવવામાં આવ્યો હતો. તેમણે (૨૦૧૮) ૭ SCC ૫૮૧ પર રિપોર્ટ થયેલ શીલા સેબેસ્ટિયન વિરુદ્ધ આર. જવાહરાજના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર વિરુદ્ધ એવો કોઈ આક્ષેપ નથી કે તેમણે કથિત દસ્તાવેજોની બનાવટ કરી હોય કે તેના પર સહી કરી હોય. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે ધારા સંહિતા, ૧૯૭૩ ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ આ નામદાર કોર્ટ પાસે જાળવી રાખવામાં આવેલી સત્તાઓનો

ઉપયોગ કરીને અરજી ગ્રાહ્ય રાખવા માટે અને જો એવી ખાતરી થાય કે IPC ની કલમ ૧૨૦ B હેઠળ ગુનો કર્યાનો આક્ષેપ કરતી ચાર્જશીટને રદ કરવા માટે કોઈ કાયદેસરનો પુરાવો નથી, તો તેમાં કોઈ બાધ નથી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે IPC ની કલમ ૧૨૦ B માં જોગવાઈ કર્યા મુજબ કોઈ કૃત્યથી કાવતરાનો ગુનો બનવા માટે, ગેરકાયદેસર કૃત્યનું માત્ર જ્ઞાન કે ચર્ચા પૂરતી નથી, પ્રોસિક્યુશને ચાર્જશીટ દાખલ કરવાના તબક્કે, સંજ્ઞાન લેવાના તબક્કે અથવા ચાર્જ ફ્રેમ કરવાના તબક્કે પણ મનની સંમતિ/એકરૂપતા દર્શાવવી આવશ્યક છે. તેમણે (૨૦૦૯) ૬ SCC ૫૬૪ પર રિપોર્ટ થયેલ બલદેવ સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્યના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે.

૧૩. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે વર્તમાન કિસ્સામાં, ચાર્જશીટનું માત્ર વાંચન જ એ બાબત સ્પષ્ટ કરશે કે:

૧. અરજદાર છેલ્લા ૨૦ વર્ષથી થાઈલેન્ડના નિવાસી છે અને સ્વીકાર્યપણે ગુજરાતમાં કોઈને ઓળખતા ન હતા.

૨. અરજદાર કથિત બનાવટી દસ્તાવેજ રજૂ કરવાની તારીખે માત્ર પહેલી અને છેલ્લી વાર સહ-આરોપીને મળ્યા હતા.

૩. અરજદાર તારીખ ૦૩.૧૦.૨૦૧૬ પહેલાં જમીનદાર એટલે કે શ્રી અમરતભાઈ અમથાભાઈ પરમારને ઓળખતા ન હતા અને વાસ્તવમાં તેમને શ્રી નાસિર ખાન મારફતે મળ્યા હતા, જેમનો પરિચય તેમને શ્રી નરેશભાઈ ભીખાભાઈ રબારી (સાક્ષી- શ્રી સંદીપ ક્રિસ્ટીના જુનિયર) દ્વારા કરાવવામાં

આવ્યો હતો, જેમનો સંદર્ભ તેમને શ્રી ઉમેશ પટેલ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો. શ્રીમતી સ્નેહલતાબેન અને શ્રી નરેશભાઈ ભીખાભાઈ રબારી બંનેના નિવેદનથી આ બાબતને સમર્થન મળ્યું છે.

૪. કોઈ પણ સાક્ષીઓનું એવું નિવેદન કે રેકૉર્ડ પર એવો કોઈ અન્ય પુરાવો નથી કે સદર દસ્તાવેજ અરજદારની હાજરીમાં બનાવવામાં આવ્યો હતો અથવા તેઓ જાણતા હતા કે દસ્તાવેજ બનાવટી છે.

૫. ચાર્જશીટમાં અરજદાર વિરુદ્ધ માત્ર એવો આક્ષેપ છે કે તેમને જાણકારી હતી અને સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાઓ અનુસાર બનાવટના ગુના માટે તેમના પર પ્રોસિક્યુશન ચલાવવા માટે માત્ર જાણકારી હોવી પૂરતી નથી.

૬. એ બાબત સ્વીકાર્ય હકીકત છે કે જામીનદારની વ્યવસ્થા અરજદારના વકીલ દ્વારા કરવામાં આવી હતી, જેમના પર તેમણે વિશ્વાસ મૂક્યો હતો અને હવે પોતાના વકીલ, જેઓ પણ શ્રી પ્રવીણ પંડ્યા નામના સહ-આરોપી છે, તેમના પર વિશ્વાસ મૂકવા બદલ વર્તમાન પ્રોસિક્યુશનનો સામનો કરી રહ્યા છે.

૧૪. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે ઉપર્યુક્ત હકીકતો જે ચાર્જશીટમાં જ સ્પષ્ટપણે પ્રતિબિંબિત થાય છે તે દર્શાવશે કે આરોપીઓ વચ્ચે મનની કોઈ સંમતિ/એકરૂપતા ન હતી અને અરજદાર કોઈ પણ રીતે સામેલ ન હતા અથવા જાણતા ન હતા અથવા તેમને એવી જાણ હોઈ શકે નહીં કે જામીનદાર દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ જામીનદાર પ્રમાણપત્ર બનાવટી અને ફૂટલેખિત હતું. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે એ બાબત હવે

વિવાદસ્પદ રહી નથી કે માત્ર શંકા અને અનુમાનો અથવા ખાતરીપૂર્વકના અને ગ્રાહ્ય પુરાવાઓ દ્વારા સમર્થિત ન હોય તેવા તારણોના આધારે કાવતરાનો ગુનો પ્રસ્થાપિત થયેલો ગણી શકાય નહીં. તેમણે (૨૦૧૨) ૯ SCC ૫૧૨ પર રિપોર્ટ થયેલ સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન વિરુદ્ધ નારાયણ રાવના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે તે જ ગુનામાં અને એફ.આઈ.આર. ની નોંધણી પછી પોલીસ અધિકારી સમક્ષ કરવામાં આવેલું સહ-આરોપીનું નિવેદન એ ધારા સંહિતાની કલમ ૧૬૧ કે ૧૬૪ હેઠળનું નિવેદન નથી અને તેથી, તેને ધારા સંહિતાની કલમ ૧૭૩(૨) કે (૮) હેઠળના આખરી અહેવાલ સાથે રજૂ પણ કરી શકાય નહીં, સંજ્ઞાન લેવાના આદેશ અથવા આગળના પ્રોસિક્યુશનના આધારની વાત તો દૂર રહી.

૧૫. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે ધારા સંહિતાની કલમ ૧૭૩ ની યોજનાનું માત્ર વાંચન જ એ દર્શાવશે કે ચાર્જશીટ સાથે શું રજૂ કરી શકાય છે તે ધારા સંહિતાની કલમ ૧૭૩(૫) માં ગણાવેલા દસ્તાવેજો છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ધારા સંહિતાની કલમ ૧૭૩(૫) એવી જોગવાઈ કરે છે કે સાક્ષીનું કલમ ૧૬૧ હેઠળ નોંધાયેલું નિવેદન કે જેના પર પ્રોસિક્યુશન આધાર રાખવા માંગે છે. તેમાં કલમ ૧૬૪ હેઠળના સાક્ષીના નિવેદન અને માફીના સાક્ષીના નિવેદનનો પણ સમાવેશ થઈ શકે છે. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે જોકે, ધારા સંહિતાની કલમ ૧૬૧ હેઠળ નોંધાયેલું આરોપીનું નિવેદન ક્યારેય હોઈ શકે નહીં અને ધારા સંહિતાની કલમ ૧૭૩(૫) નો આશરો લઈને સદર નિવેદન આખરી અહેવાલ સાથે રજૂ કરી

શકાય નહીં. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે આરોપીનું આપું નિવેદન ધારા સંહિતાની કલમ ૧૬૨ થી બાધિત થશે કારણ કે તે ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૨૭ કે ૩૨ હેઠળનું નિવેદન નથી. તેમણે AIR ૧૯૬૦ SC ૮૬૬ પર રિપોર્ટ થયેલ આર. પી. કપૂર વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્યના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે.

૧૬. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે માત્ર જે પુરાવો રજૂ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો, અને માત્ર સુનાવણી દરમિયાન જ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો, અને એ સ્પષ્ટ નથી કે આપો દસ્તાવેજ ચાર્જશીટનો ભાગ હતો કે નહીં, તે અરજદારના વકીલ શ્રી નરેશભાઈ રબારી નામના બે સહ-આરોપીઓના કથિત નિવેદનો છે. સુનાવણી દરમિયાન રાજ્ય તરફથી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સદર સહ-આરોપી, જેમનું નિવેદન ધારા સંહિતાની કલમ ૧૬૧ હેઠળ તારીખ ૧૧.૦૧.૨૦૧૮ ના રોજ નોંધવામાં આવ્યું હતું, તેમને આરોપી બનાવવામાં આવ્યા છે અને તેમણે ત્રીજું નિવેદન આપ્યું છે કે અરજદારે તેમને સલાહ આપી હતી કે તેમને "કોઈપણ ભોગે" જામીનદાર જોઈએ છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે સદર નિવેદન અરજદારના વકીલને દર્શાવવામાં આવ્યું નથી કે પૂરું પાડવામાં આવ્યું નથી.

૧૭. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે વર્તમાન કિસ્સામાં તમામ સાક્ષીઓના નિવેદનો કાયદેસરના પુરાવા ન ગણાવવાને પાત્ર છે કારણ કે:

૧. ધારા સંહિતાની કલમ ૧૬૨ હેઠળના બાધને ધ્યાનમાં રાખીને સાક્ષીનું કલમ ૧૬૧ હેઠળનું નિવેદન સહીવાળું નિવેદન હોઈ શકે નહીં, જ્યારે વર્તમાન કિસ્સામાં દરેક નિવેદન સહીવાળું નિવેદન છે;

૨. પોલીસ સમક્ષ કરવામાં આવેલું સહ-આરોપીનું નિવેદન એ ધારા સંહિતાની કલમ ૧૬૧ કે ૧૬૪ હેઠળનું નિવેદન નથી અને તેથી પ્રોસિક્યુશનના કોઈ પણ તબક્કે રજૂ કરી શકાય નહીં કે તેને ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં;

૩. પોલીસ કસ્ટડી દરમિયાન કરવામાં આવેલા સહ-આરોપીના નિવેદનનો ઉપયોગ કરી શકાય નહીં કારણ કે તે ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૧૦ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા અપવાદ હેઠળ આવરી લેવાતું નથી;

૪. જો તે ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ ની કલમ ૨૭ હેઠળ આવરી લેવાયેલું નિવેદન હોય અને પોલીસ અધિકારીની જાણમાં ન હોય તેવી નવી હકીકતની શોધ તરફ દોરી જતું હોય, તો જ સહ-આરોપીના નિવેદનને વાંચી શકાય, જે હાલના કિસ્સામાં પણ નથી;

૫. સહ-આરોપીનું નિવેદન એ ભારતીય પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૩૦ હેઠળની કબૂલાત પણ નથી અને તેથી કાર્યવાહીના કોઈ પણ તબક્કે અરજદાર વિરુદ્ધ વાંચી શકાય નહીં;

૬. આવા નિવેદનને સમર્થન આપે તેવા કોઈ સમર્થક પુરાવા નથી;

૭. સહ-આરોપીનું નિવેદન એ એવી કોઈ સામગ્રી નથી કે જેને કાયદાકીય રીતે ગ્રાહ્ય પુરાવામાં પરિવર્તિત કરી શકાય;

૮. સહ-આરોપીના સદર નિવેદન સિવાય, એવો કોઈ અન્ય પુરાવો નથી કે જેને અરજદાર વિરુદ્ધ એકત્રિત કરી શકાય;

૧૮. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે ધરપકડ પછી પોલીસ અધિકારી સમક્ષ કરવામાં આવેલું નિવેદન, પછી તે કબૂલાત હોય કે અન્યથા હોય, કાવતરામાં તેની સંડોવણીને સ્પર્શતું હોય, તો પણ તે પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ ની કલમોના દાયરામાં આવશે નહીં. તેથી શ્રી નરેશભાઈ રબારીને આરોપી બનાવવામાં આવ્યા પછી અને તેમની પૂછપરછ દરમિયાન કરવામાં આવેલું તેમનું નિવેદન અરજદાર વિરુદ્ધ વાંચી શકાય નહીં, જ્યારે તારીખ ૧૧.૦૧.૨૦૧૮ ના રોજ જ્યારે તેમને સાક્ષી તરીકે ગણવામાં આવ્યા હતા ત્યારે કરવામાં આવેલું તેમનું નિવેદન અરજદારની તરફેણમાં વાંચી શકાય છે. તેમણે (૧૯૯૮) ૪ SCC ૩૫૧ પર રિપોર્ટ થયેલ ગુજરાત રાજ્ય વિરુદ્ધ મહોમ્મદ અતીક અને અન્યના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. તેમણે (૧૯૯૮) ૭ SCC ૩૩૭ પર રિપોર્ટ થયેલ સુરેશ બુધરમાલ કલાણી ઉર્ફે પપ્પુ કલાણી વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે.

૧૯. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે વર્તમાન ફોજદારી કાર્યવાહી કાયદાની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સિવાય બીજું કંઈ નથી અને પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ ના અંગત બદલાની ભાવના સંતોષવા માટે દ્વેષપૂર્વક શરૂ કરવામાં આવી છે અને વાસ્તવમાં સમજૂતી કરારની શરતના અનુસંધાને જમ કરવામાં આવેલા નાણાં અરજદાર પાસેથી વસૂલ કરવા માટે તેમને બ્લેકમેલ કરવાની એક ચાલ છે. તેમણે (૧૯૮૨) ૧ SCC ૪૬૬ પર

રિપોર્ટ થયેલ ચંદ્રપાલ સિંહ અને અન્ય વિરુદ્ધ મહારાજ સિંહ અને અન્યના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે આ પક્ષકારો વચ્ચે આ નામદાર કોર્ટનું પ્રત્યક્ષ તારણ છે કે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ પ્રોસિક્યુશન શરૂ કર્યું છે જે કાયદાની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

"૧૫૬ હું એવા અભિપ્રાયનો છું કે પક્ષકારો વચ્ચેના શુદ્ધ દીવાની વિવાદને ફોજદારી ગુનાનું રૂપ આપવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે. તે કાયદાની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સિવાય બીજું કંઈ નથી. એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં અને ફોજદારી પ્રોસિક્યુશન શરૂ કરવામાં થયેલા વિલંબને પણ અણગણ્યો કે અણદેખ્યો કરવો જોઈએ નહીં."

૧૮.૧. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે વર્તમાન અરજદાર વિરુદ્ધ શરૂ કરવામાં આવેલી ફોજદારી કાર્યવાહી એ અરજદારને હેરાન કરવાના એકમાત્ર હેતુથી કરવામાં આવેલ કાયદાની પ્રક્રિયાનો દુરુપયોગ સિવાય બીજું કંઈ નથી. તેમણે ૧૯૯૨ સપ્લી. (૧) SCC ૩૩૫ પર રિપોર્ટ થયેલ હરિયાણા રાજ્ય વિરુદ્ધ ભજનલાલ અને અન્યના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચ (સમકક્ષ પીઠ) દ્વારા લેવાયેલો વલણ આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચ માટે બંધનકર્તા છે કે એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે, આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચે શરૂઆતના તબક્કે, એફ.આઈ.આર. નોંધવાની માંગણી કરતી અરજી પર એવો અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે વર્તમાન કેસમાં પોલીસની સામેલગીરીની જરૂર નથી અને સંબંધિત કોર્ટ

માટે આ બાબત તપાસવી યોગ્ય રહેશે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચે અગાઉથી જ એવો વલણ અપનાવ્યો છે કે વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં પોલીસની સામેલગીરીની જરૂર નથી અને તેથી, પોલીસ દ્વારા પ્રોસિક્યુશનની જરૂર નથી અને સદર ચુકાદાને પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા પડકારવામાં આવ્યો ન હતો અને વાસ્તવમાં આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનોના સંદર્ભમાં તારીખ ૨૧.૦૨.૨૦૧૭ ના રોજ ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ અરજી દાખલ કરીને તેનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૨૦. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે આક્ષેપિત પ્રોસિક્યુશનને આગળ વધવાની મંજૂરી આપવાથી સદર આદેશ રદબાતલ થઈ જશે અને આ નામદાર કોર્ટ, આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચ દ્વારા લેવાયેલા વલણથી વિપરીત વલણ અપનાવશે, જેને આખરીરૂપ પ્રાપ્ત થયું છે અને જેનો પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચો દ્વારા લેવાતા પરસ્પર વિરોધી વલણોને ટાળવા માટે અગાઉની બેન્ચના આદેશનું પાલન કરવું એ એક પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે. તેમણે (૨૦૧૦) ૯ SCC ૩૮૫ પર રિપોર્ટ થયેલ જય સિંહ અને અન્ય વિરુદ્ધ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન ઓફ દિલ્હી અને અન્યના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે.

૨૧. પ્રત્યુત્તરદાતા-રાજ્ય વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર શ્રી મિતેશ અમીને રજૂઆત કરી હતી કે વર્તમાન કેસમાં, તપાસ અધિકારીએ તપાસ પૂર્ણ કરી લીધી છે અને તારીખ ૦૬.૧૦.૨૦૧૭ ના રોજ એડિશનલ ચીફ

મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટ નંબર ૧૩, અમદાવાદ સમક્ષ IPC ની કલમો ૪૬૫, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૭૧ અને ૧૨૦(B) હેઠળના ગુનાઓ માટે ચાર્જશીટ દાખલ કરી દીધી છે, જે વર્ષ ૨૦૧૭ ના ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૬૩૬૫૯ તરીકે નોંધાયેલ છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સદર ચાર્જશીટ બે આરોપીઓ એટલે કે (૧) પરેશભાઈ વિનોદભાઈ મકવાણા; (૨) મહમ્મદહનીફ અહેમદહુસેન શેખ વિરુદ્ધ દાખલ કરવામાં આવી છે અને ચાર આરોપીઓને નાસતા-ફરતા આરોપીઓ તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા, એટલે કે (૧) સલીમ અબ્દુલરહેમાન એરાયમ વીટિલ (હાલના અરજદાર); (૨) અમરતભાઈ અમથાભાઈ પરમાર; (૩) નાસિરખાન બિસ્મિલ્લાખાન પઠાણ; (૪) પ્રવીણ પંડ્યા. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી હતી કે ચાર્જશીટ દાખલ થવા પર, મેજિસ્ટ્રેટ ગુનાનું સંજ્ઞાન લીધું હતું અને તારીખ ૦૬.૧૦.૨૦૧૭ ના આદેશ દ્વારા આરોપીઓ પર સમન્સ જારી કર્યા હતા.

૨૨. પ્રત્યુત્તરદાતા-રાજ્ય વતી વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર શ્રી મિતેશ અમીને રજૂઆત કરી હતી કે ત્યારબાદ નાસતા-ફરતા આરોપીઓમાંથી કેટલાંકની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને તેથી, તારીખ ૦૪.૦૪.૨૦૧૮ ના રોજ એડિશનલ ચીફ મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટ નંબર ૧૩, અમદાવાદ સમક્ષ IPC ની કલમો ૪૬૫, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૭૧ અને ૧૨૦(B) હેઠળના ગુનાઓ માટે પૂરક ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે વર્ષ ૨૦૧૮ ના ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૩૨૪૨૦ તરીકે નોંધાયેલ છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સદર ચાર્જશીટ બે આરોપીઓ એટલે કે (૧) નાસિરખાન બિસ્મિલ્લાખાન પઠાણ; (૨) કમરુદ્દીન વલદ અબ્દુલમજીદ મહમ્મદયાકુબ અંસારી વિરુદ્ધ દાખલ કરવામાં આવી છે, અને ત્રણ આરોપીઓને નાસતા-ફરતા આરોપીઓ તરીકે દર્શાવવામાં

આવ્યા હતા, એટલે કે (૧) સલીમ અબ્દુલરહેમાન એરાયમ વીટિલ (હાલના અરજદાર); (૨) અમરતભાઈ અમથાભાઈ પરમાર; (૩) પ્રવીણ પંડ્યા. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી હતી કે ચાર્જશીટ દાખલ થવા પર, મેજિસ્ટ્રેટે ગુનાનું સંજ્ઞાન લીધું હતું અને તારીખ ૦૪.૦૪.૨૦૧૮ ના આદેશ દ્વારા આરોપીઓ પર સમન્સ જારી કર્યા હતા.

૨૩. વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર શ્રી અમીને વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે તપાસ અધિકારી દ્વારા વિવિધ સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા છે, જે ગુનામાં અરજદારની સંડોવણી દર્શાવે છે. સાક્ષીઓમાંથી એક – નરેશભાઈ ભીખાભાઈ રબારીના નિવેદન પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, જેમણે જણાવ્યું છે કે અરજદારે સાચું કે ખોટું સક્ષમતા પ્રમાણપત્ર મેળવવા માટે કહ્યું હતું અને તે મુજબ તેની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી હતી. તેવી જ રીતે, નાસિરખાન બિસ્મિલ્લાખાન અકબરખાનના નિવેદન પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, જેમણે જણાવ્યું છે કે અરજદારે તેમને સક્ષમતા પ્રમાણપત્ર મેળવવા માટે કહ્યું હતું. શ્રી અમીને રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારને સક્ષમતા પ્રમાણપત્રની સખત જરૂરિયાત હતી અને તેમના સૂચન પર જ બોગસ સક્ષમતા પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

૨૪. પ્રત્યુત્તરદાતા-રાજ્ય વતી વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર શ્રી મિતેશ અમીને તેથી રજૂઆત કરી છે કે આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશ મુજબ હાલના અરજદાર દ્વારા તેમના લાભ માટે બોગસ સક્ષમતા પ્રમાણપત્રનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો અને તેથી, અન્ય સહ-આરોપીઓ સાથે મળીને કાવતરું રચીને વર્તમાન રીટ અરજીમાં સક્ષમતા પ્રમાણપત્રને પડકારવામાં

આવ્યું છે અને તેથી, ચાર્જશીટમાં કોલમ નંબર ૨ માં અરજદારને નાસતા-ફરતા આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે. તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર નાસતા-ફરતા આરોપી હોવાથી, માત્ર આ જ ગ્રાઉન્ડ પર વર્તમાન અરજી ફગાવવાને પાત્ર છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે સાક્ષીઓ અને સહ-આરોપીઓએ હાલના અરજદારને આરોપી તરીકે નામ આપ્યા છે અને ચાર્જશીટ દાખલ કરવાના સમયે અરજદારને નાસતા-ફરતા આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હોવાથી, અરજદારે કઈ રીતે ગુનો કર્યો છે તે અંગે અરજદારે ભજવેલી ભૂમિકા અંગે તપાસ જરૂરી છે અને તેથી, અરજદારની કસ્ટડીયલ પૂછપરછ પણ જરૂરી છે અને અરજદાર તેમજ જે અન્ય આરોપીઓની ધરપકડ કરવામાં આવી નથી તેમના પૂરતી એફ.આઈ.આર. ની તપાસ જરૂરી છે.

૨૫. વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર દ્વારા ૨૦૦૮ (૧) G.L.R. ૭૫૦ ના કૈલાશ ગોવિંદરામ રાઠી વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કિસ્સામાં રિપોર્ટ થયેલા આ નામદાર કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો અને રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આ તબક્કે એફ.આઈ.આર. ને એ આધારે રદ કરી શકાય નહીં કે તેમાં માત્ર સહ-આરોપીઓના નિવેદનો છે જે પુરાવામાં અગ્રાહ્ય છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર નાસતા-ફરતા આરોપી છે અને તપાસ અધિકારી તેમનું નિવેદન નોંધવામાં અસમર્થ છે, તેથી આ તબક્કે એફ.આઈ.આર. રદ કરી શકાય નહીં. પોતાની રજૂઆતના સમર્થનમાં, વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે ૨૦૧૩ (૩) GLR ૨૧૩૩ ના દોલતરામ ટેકચંદ હરજાણી વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કિસ્સામાં આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો. કાયદાના એ પ્રસ્તાવ માટે કે પુરાવા અધિનિયમની કલમ

૧૦ માં સમાવિષ્ટ સિદ્ધાંત હેઠળ, એકવાર ગેરકાયદેસર કૃત્ય કરવાનું કાવતરું ઘડવામાં આવે પછી એક કાવતરાખોરનું કૃત્ય બીજાનું કૃત્ય બની જાય છે તે બાબતે તેમના દ્વારા ૧૯૮૦ (૨) SCC ૪૬૫ ના શિવનારાયણ લક્ષ્મીનારાયણ જોશી વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે આવા કૃત્યોમાં સંડોવાયેલા ઝૂકતોની એક ટોળકી છે, તેથી એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે રીટ અરજી ગ્રાહ્ય રાખવી જોઈએ નહીં.

૨૬. અંતમાં, વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે ૨૦૧૮ (૩) SCC ૧૦૪ ના દિનેશ કુમાર કાલિદાસ પટેલ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે સીઆરપીસીની કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા આ તબક્કે પુરાવાઓની ચકાસણી કરી શકાય નહીં. આમ, વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે તેમની રજૂઆતોને ધ્યાનમાં રાખીને વિવાદિત એફ.આઈ.આર. રદ ન કરવા માટે વિનંતી કરી છે.

૨૭. વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરની ઉપર્યુક્ત રજૂઆતોના પ્રત્યુત્તરમાં, અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી હતી કે પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૧૦ નો અમલ થાય તે પહેલાં, તેનો ઉપયોગ કરીને કાવતરું સાબિત કરી શકાય નહીં. તેમણે AIR ૧૯૬૫ SC ૬૨૮ માં રિપોર્ટ થયેલ કુમારાનંદ વિરુદ્ધ બ્રિજ મોહન લાલ અને અન્ય તથા ૨૦૦૫ (૧૧) SCC ૬૦૦ માં રિપોર્ટ થયેલ સ્ટેટ (NCT ઓફ દિલ્હી) વિરુદ્ધ નવજોત સંઘૂ ઉર્ફે અફસાન ગુરુના કિસ્સામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો

હતો.

૨૮. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે ૨૦૧૩ ૩ GLR ૨૧૩૩ માં રિપોર્ટ થયેલ "દોલતરામ ટેકચંદ હરજાણી વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય" ના કિસ્સામાં આ નામદાર કોર્ટના ચુકાદા પર એ દાવો કરવા માટે આધાર રાખ્યો હતો કે પ્રોસિક્યુશનનો બચાવ કરવા માટે રદ કરવાની અરજીના તબક્કે સહ-આરોપીના નિવેદનનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સદર કેસ લાગુ પડતો નથી અને વિદ્વાન પ્રોસિક્યુટર દ્વારા જે પ્રસ્તાવ રજૂ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે તેવો કાયદો પ્રસ્થાપિત કરતો નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સદર ચુકાદાનું માત્ર વાંચન જ એ સ્પષ્ટ કરશે કે તે કેસમાં આરોપીનું નિવેદન એફ.આઈ.આર. નો આધાર હતું અને જે એફ.આઈ.આર. ને રદ કરવાની માંગણી કરવામાં આવી છે તેની નોંધણી પછી સહ-આરોપીનું નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું ન હતું.

૨૯. અરજદાર વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી રાજુએ રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે તે જ પ્રસ્તાવ રજૂ કરવા માટે (૨૦૦૮) ૧ GLR ૭૫૦ માં રિપોર્ટ થયેલ "કૈલાશ ગોવિંદરામ રાઠી અને અન્ય વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય" ના કિસ્સામાં પણ આ નામદાર કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ચુકાદાનું માત્ર વાંચન જ એ સ્પષ્ટ કરશે કે તે વિદ્વાન પ્રોસિક્યુટર દ્વારા રજૂ કરાયા મુજબનો કાયદો પણ પ્રસ્થાપિત કરતો નથી. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે સદર ચુકાદો શરૂઆતના તબક્કે

રદ કરવા સંબંધિત કેસ છે જ્યારે તપાસ પ્રાથમિક તબક્કે હોય, જ્યારે વર્તમાન કિસ્સામાં, તપાસ પૂર્ણ થઈ ગઈ હતી અને અગાઉથી જ બે ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી છે અને અરજદારને સમન્સ પાઠવવામાં આવ્યા હતા અને તારીખ ૦૮.૧૧.૨૦૧૭ ના રોજ તેમની ધરપકડના વોરંટ જારી કરવામાં આવ્યા હતા.

૩૦. પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨-ફરિયાદી તરફથી ઉપસ્થિત વકીલ શ્રી સાવણી વતી વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી બી. બી. નાયકે ફૂટલેખિત અને બનાવટી સક્ષમતા પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાના આધારે નિયમિત જામીન લંબાવવાનો આદેશ પરત ખેંચવા માટે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી (પરત ખેંચવા) નંબર ૬૬૪૭/૨૦૧૭ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૦૧.૦૫.૨૦૧૭ ના આદેશમાં આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચે કરેલા અવલોકનો તરફ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું હતું. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે રીટ અરજીમાં જે તમામ દલીલો ઉઠાવવામાં આવી છે તે કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચ સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવી હતી અને આદેશ પરત ખેંચવાની અરજી મંજૂર કરતી વખતે તે બાબતોને ધ્યાનમાં લેવામાં આવી હતી અને તેનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારે સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ સ્પેશિયલ લીવ ટુ અપીલ પણ દાખલ કરી હતી, જે તારીખ ૧૦.૦૭.૨૦૧૭ ના રોજ પરત ખેંચી લેવામાં આવી હતી. આમ, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી આ દલીલ કે ફૂટલેખિત સક્ષમતા પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું કૃત્ય માત્ર જામીનદારનું જ કૃત્ય હતું, તે આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી, તેથી વર્તમાન રીટ અરજીમાં આ નામદાર કોર્ટ સમક્ષ અરજદાર માટે તે જ દલીલ કરવાનો વિકલ્પ ખુલ્લો નથી.

૩૧. વિદ્વાન સીનિયર કાઉન્સેલ શ્રી નાયકે વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર શ્રી મિતેશ અમીનની એ રજૂઆતનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો કે માત્ર અરજદાર નાસતા-ફરતા હોવાના આધારે રીટ અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં. પોતાની રજૂઆતના સમર્થનમાં તેમણે ૨૦૦૪ CrL ૩૨૦૦ ના નાદિરખાન બાબાખાન નવાબખાન વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કિસ્સામાં આ નામદાર કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો, જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે ધરપકડ કરાયેલા આરોપીઓ વિરુદ્ધ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવે છે, ત્યારે અરજદારને નાસતા-ફરતા આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવે છે અને તેથી, એ સ્પષ્ટ છે કે તે સમયે તપાસ એજન્સી પાસે સહ-આરોપીના નિવેદન સિવાય કોઈ પુરાવા નહીં હોય કારણ કે અરજદાર તપાસ માટે ઉપલબ્ધ ન હતા અને તેથી, કાર્યવાહી રદ કરી શકાય નહીં અને તેથી તપાસ વિના, અરજદારની સંડોવણી છે કે નહીં તે ધ્યાનમાં લઈ શકાય નહીં. એવું પણ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે તે તબક્કે, અરજદાર ડિસચાર્જ માટે ધારા સંહિતા, ૧૯૭૩ ની કલમ ૨૨૭ હેઠળ અરજી સબમિટ કરી શકે છે. તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે અગાઉ દર્શાવેલા ચુકાદાને ધ્યાનમાં રાખીને અને વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં પણ, અરજદાર ઉપલબ્ધ ન હોવાથી અને નાસતા-ફરતા આરોપી હોવાથી તપાસ શરૂ થઈ નથી.

૩૨. મેં સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી મૌખિક તેમજ લેખિત રજૂઆતો પર વિચારપૂર્વક ધ્યાન આપ્યું છે. તેમણે દર્શાવેલા દસ્તાવેજો અને ચુકાદાઓનું પણ અવલોકન કર્યું છે.

૩૩. રેકૉર્ડ પરથી નીચે મુજબની હકીકતો સ્થાપિત થાય છે:

(ક) સામાવાળા નંબર ૨ દ્વારા અરજદાર વિરુદ્ધ દાખલ કરાયેલી સી.આર. નંબર ૧-૦૩/૨૦૧૬ વાળી એફ.આઈ.આર. ના પરિણામે અરજદાર દ્વારા ત્રણ અરજીઓ દાખલ કરવામાં આવી હતી. ૧) જમીન માટેની પરચુરણ અરજી નંબર ૧૬૧૩/૨૦૧૬ ને ફગાવતા તારીખ ૬.૫.૨૦૧૬ ના આદેશ સામે દાખલ કરાયેલી કિમિનલ રિવિઝન અરજી નંબર ૪૫૦/૨૦૧૬. ૨) ઉપર્યુક્ત એફ.આઈ.આર. ને રદ કરવાની માંગણી કરતી કિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૩૦૯૩/૨૦૧૬. ૩) ટ્રાયલ કોર્ટે જમીન મંજૂર કરતી વખતે લાદેલી શરતોને સ્થગિત કરવાની માંગણી કરતી કિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૯૫૯૨/૨૦૧૬. સદર અરજી તારીખ ૨.૯.૨૦૧૬ ના આદેશથી ચોક્કસ શરતોમાં ફેરફાર કરીને અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવી હતી.

(ખ) આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચે કિમિનલ પરચુરણ અરજી (રદ કરવા માટે) નંબર ૧૩૦૯૩/૨૦૧૬ અને કિમિનલ રિવિઝન અરજી નંબર ૪૫૦/૨૦૧૬ બંનેમાં તારીખ ૧૬.૧૧.૨૦૧૭ ના રોજ પસાર કરેલા ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા ૨૦૧૬ ની એફ.આઈ.આર. નંબર ૩ માંથી ઉદ્ભવતા કિમિનલ કેસ નંબર ૬૪૨/૨૦૧૬ ની કાર્યવાહી રદ કરી હતી. તેને પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા સ્પેશિયલ લીવ ટુ અપીલ (કિમિનલ) નંબર ૧૨૩૦-૧૨૩૧/૨૦૧૮ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવી હતી, જે તારીખ ૧૯.૦૨.૨૦૧૮ ના રોજ ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

(ગ) તે સમયગાળા દરમિયાન, અરજદારે આ નામદાર કોર્ટ પાસે છ મહિના માટે ભારત છોડીને જવાની પરવાનગી માંગતી કિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૪૮૩૧/૨૦૧૭ દાખલ કરી હતી, જે તારીખ ૧૭.૦૨.૨૦૧૭ ના આદેશથી

મંજૂર કરવામાં આવી હતી.

(ઘ) પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ ત્યારબાદ ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી નંબર ૧૬૧૩/૨૦૧૬ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૬.૪.૨૦૧૬ ના આદેશના પાલનમાં અરજદારે ફૂટલેખિત અને બનાવટી સક્ષમતા પ્રમાણપત્ર રજૂ કર્યું હોવાના આધારે તારીખ ૧૭.૨.૨૦૧૭ ના સમય લંબાવવાના આદેશને પરત ખેંચવા માટે ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી (પરત ખેંચવા) નંબર ૬૬૪૭/૨૦૧૭ દાખલ કરી હતી.

(ડ) આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચે તારીખ ૦૧.૦૫.૨૦૧૭ ના આદેશથી અરજદારને સમય લંબાવી આપતો તારીખ ૧૭.૦૨.૨૦૧૭ નો આદેશ પરત ખેંચ્યો હતો.

(ચ) ઉપર્યુક્ત હકીકતોના પરિણામે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ દ્વારા નવરંગપુરા પોલીસ સ્ટેશન ખાતે વિવાદિત એફ.આઈ.આર. એટલે કે I-સી.આર. નંબર ૪૦/૨૦૧૭ નોંધવામાં આવી છે.

(છ) એ બાબત વિવાદસ્પદ નથી કે વિવાદિત એફ.આઈ.આર. ના અનુસંધાનમાં ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી છે. પ્રથમ ચાર્જશીટ તારીખ ૦૬.૧૦.૨૦૧૭ ના રોજ એડિશનલ ચીફ મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટ નંબર ૧૩, અમદાવાદ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે વર્ષ ૨૦૧૭ ના ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૬૩૬૫૯ તરીકે નોંધાયેલ છે. સદર ચાર્જશીટ બે આરોપીઓ વિરુદ્ધ દાખલ કરવામાં આવી છે અને વર્તમાન અરજદાર સહિત ચાર આરોપીઓને નાસતા-ફરતા દર્શાવવામાં આવ્યા છે. નાસતા-ફરતા આરોપીઓમાંથી કેટલાંકની ધરપકડ કરાયા બાદ એડિશનલ ચીફ મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટ નંબર ૧૩, અમદાવાદ સમક્ષ IPC ની કલમો ૪૬૫, ૪૬૭, ૪૬૮, ૪૭૧ અને

૧૨૦ B હેઠળના ગુનાઓ માટે તારીખ ૦૪.૦૪.૨૦૧૮ ના રોજ પૂરક ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી છે, જે વર્ષ ૨૦૧૮ ના ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૩૨૪૨૦ તરીકે નોંધાયેલ છે. ચાર્જશીટ બે આરોપીઓ વિરુદ્ધ દાખલ કરવામાં આવી છે અને વર્તમાન અરજદાર સહિત ત્રણ આરોપીઓને નાસતા-ફરતા દર્શાવવામાં આવ્યા છે. આમ, નિઃશંકપણે, અરજદાર નાસતા-ફરતા આરોપી છે અને તેમણે તપાસ માટે પોતાને ઉપલબ્ધ કરાવ્યા નથી.

૩૪. આ નામદાર કોર્ટે ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજી (પરત ખેંચવા) નંબર ૬૬૪૭/૨૦૧૭ માં પસાર કરેલા તારીખ ૦૧.૦૫.૨૦૧૭ ના આદેશમાં, જામીન લંબાવવાનો આદેશ પરત ખેંચતી વખતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

"૧૮. જોકે પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ તરફથી વ્યવસાયિક જામીનદારના સોગંદનામાથી પોતાને અલગ કરવાનો ખૂબ આગ્રહપૂર્વક પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે, પરંતુ હકીકત એ રહે છે કે તેમણે આ નામદાર કોર્ટના આદેશનું પાલન થયું હોવાનો દાવો કરવામાં આવા જામીનદારનો લાભ લીધો હતો. પ્રત્યુત્તરદાતા નંબર ૨ એ હકીકતથી સંપૂર્ણપણે વાકેફ હતા કે જ્યાં સુધી ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ આવું પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તેમને વિદેશ પ્રવાસ કરવાની પરવાનગી આપી શકાઈ ન હોત. હવે આ તબક્કે એવું કહેવું કે આ કૃત્ય ખુદ જામીનદારનું હતું અને અરજદારને તેની સાથે કોઈ લેવાદેવા ન હતા, તે આ નામદાર કોર્ટ માટે ગ્રાહ્ય કે સ્વીકાર્ય નથી."

આમ, આ નામદાર કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેન્ચે પરત ખેંચવાનો આદેશ પસાર કરતી વખતે અરજદારની એ દલીલ સ્વીકારવાનો ઇનકાર કર્યો હતો કે સદર કૃત્ય જામીનદારનું હતું અને તેમને તેની સાથે કોઈ લેવાદેવા ન હતા. ઉપર્યુક્ત અવલોકનો આખરી બન્યા છે અને હકીકતોની વિગતવાર ચકાસણી કર્યા પછી આ નામદાર કોર્ટે તારીખ ૧૭.૦૨.૨૦૧૭ નો આદેશ પરત ખેંચ્યો છે.

૩૫. તપાસ પણ પ્રથમ દર્શનીય રીતે ગુનામાં અરજદારની સંડોવણી પ્રસ્થાપિત કરે છે. અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી એ દલીલ કે તેમની વિરુદ્ધ બનાવટનો કોઈ ગુનો બનતો નથી અને જામીનદાર તથા વકીલો તેના માટે જવાબદાર છે, તે આ તબક્કે ગુણદોષ પાત્ર બનતી નથી. અરજદાર એ હકીકતથી ફરી શકે નહીં કે તેઓ જામીનદાર અને તેમના દ્વારા રજૂ કરાયેલા સક્ષમતા પ્રમાણપત્રના લાભાર્થી છે. ટ્રાયલની કાર્યવાહીમાં પુરાવા રજૂ કરીને તેની ચકાસણી કરવાની હજુ બાકી છે.

૩૬. અરજદારનો એ પ્રસ્તાવ કે સહ-આરોપીનું નિવેદન પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૨૫ હેઠળ ગ્રાહ્ય નથી, તે આ તબક્કે સ્વીકાર્ય નથી જ્યારે તપાસ હજુ પૂર્ણ થવાની બાકી છે. વધુ સમર્થન મેળવવા માટે આવા નિવેદન પર વિચાર કરી શકાય. કોર્ટ તપાસને સમય પહેલાં અટકાવી શકે નહીં કારણ કે તપાસના તબક્કે આવા નિવેદનને પુરાવા તરીકે ગણવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી.

૩૭. સીઆરપીસીની કલમ ૪૮૨ હેઠળ રદ કરવા માટે દાખલ કરાયેલી અરજીમાં, જ્યાં આરોપી નાસતો-ફરતો હતો અને અન્ય આરોપીઓ પૂરતી

ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવી હતી, ત્યાં નાદિરખાન બાબાખાન નવાબખાન પઠાણ (સુપ્રા) ના કિસ્સામાં આ નામદાર કોર્ટે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

"તપાસ સમયે અરજદાર ઉપલબ્ધ ન હોવાની હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, અન્ય આરોપીઓ પૂરતી ચાર્જશીટ નિયત સમયમર્યાદામાં કોર્ટમાં રજૂ કરવી જરૂરી હતી. જો તપાસ એજન્સી દ્વારા આવું કરવામાં આવ્યું ન હોત, તો શક્ય છે કે કેસના અન્ય આરોપીઓ ડિફોલ્ટ જામીનનો દાવો કરી શક્યા હોત અને તેથી, અન્ય આરોપીઓ પૂરતી ચાર્જશીટ યોગ્ય રીતે રજૂ કરવામાં આવી હતી અને અરજદાર ઉપલબ્ધ ન હોવાથી, તેમનું નામ નાસતા-ફરતા આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. માત્ર એટલા જ કારણસર કે જે આરોપીઓ તપાસ માટે ઉપલબ્ધ હતા તેમના પૂરતી ચાર્જશીટ રજૂ કરવામાં આવી હતી તેનો અર્થ એ નથી કે વર્તમાન અરજદાર પૂરતી તપાસ પૂર્ણ થઈ ગઈ હતી અથવા તેઓ તપાસથી બચીને તેનો લાભ લઈ શકે છે. વર્તમાન અરજદારનું નામ નાસતા-ફરતા આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યું હોવાથી, તેનો અર્થ એ છે કે તેઓ પૂછપરછ કે તપાસ માટે ઉપલબ્ધ ન હતા અને તેથી, ગુનાના મૂળ સુધી પહોંચવા માટે તપાસ એજન્સીને આ બાબતોમાં તપાસ ચલાવવાની મંજૂરી આપવામાં આવે તે શિરસ્તા મુજબ યોગ્ય રહેશે. અરજદાર વિરુદ્ધ ઉપલબ્ધ એકમાત્ર પુરાવો એ સહ-આરોપી દ્વારા તપાસ અધિકારીને આપેલો સંકેત હોવાથી, ફરિયાદો રદ કરવા અથવા સંબંધિત ચાર્જશીટમાંથી તેમનું નામ રદ કરવા માટે ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડની કલમ ૪૮૨ હેઠળ આ તબક્કે કોર્ટને વિનંતી કરવાને બદલે તે માટે તપાસ એજન્સીને મદદ કરવી એ અરજદારની ફરજ છે."

૩૮. દોલતરામ ટેકચંદ હરજાણી (સુપ્રા) ના કિસ્સામાં આ નામદાર કોર્ટે, જે

કેસમાં આરોપી નાસતો-ફરતો હતો ત્યાં નીચે મુજબનો વલણ વ્યક્ત કર્યો હતો:

"વિદ્વાન એપીપીએ રજૂઆત કરવામાં વ્યાજબી જણાય છે કે તપાસ પ્રક્રિયા પૂર્ણ થવા પર જ એ સ્પષ્ટ થઈ શકે છે કે કથિત રીતે કોઈ રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી કે નહીં અને તે આરોપી નંબર ૩ એટલે કે વર્તમાન અરજદારના રહેઠાણેથી ચૂકવવામાં આવી હતી કે નહીં. જ્યાં સુધી અરજદારના વિદ્વાન વકીલે આધાર રાખેલા ચુકાદાનો સંબંધ છે, તો તે ટ્રાયલ દરમિયાનના મૌખિક પુરાવાના સંદર્ભમાં અને પ્રોસિક્યુશનમાંથી મુક્તિની માંગણી કરતી કલમ ૨૨૭ હેઠળ કરાયેલી અરજીના અનુસંધાનમાં પસાર કરવામાં આવ્યો છે. સદર ચુકાદામાં, કોર્ટે એવું ઠરાવ્યું નથી કે સહ-આરોપીના નિવેદનને તપાસ શરૂ કરવા કે ચલાવવા માટેના સંકેત કે માહિતી તરીકે ગણી શકાય નહીં અને તેથી, સદર ચુકાદો વર્તમાન અરજીમાં માંગવામાં આવેલી રાહત એટલે કે તપાસ અને એફ.આઈ.આર./ચાર્જશીટ રદ કરવામાં આવે તેને સમર્થન આપવા માટે અરજદારને મદદ કરતો નથી."

૧૨. વિદ્વાન એપીપીની રજૂઆત અનુસાર, અરજદાર નાસતા-ફરતા છે અને તપાસ અધિકારી તેમનું નિવેદન નોંધી શક્યા નથી તે બાબતને પણ ધ્યાનમાં લેવી પ્રસ્તુત છે.

૧૩. કથિત ગુના સંબંધિત માહિતી ફરિયાદી - એક પોલીસ અધિકારીના ધ્યાને અન્ય ગુનાની તપાસ દરમિયાન આવી હતી, પરિણામે તેમણે ફરિયાદ/એફ.આઈ.આર. નોંધાવી હતી અને તપાસ ચાલુ છે.

૧૪. કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં લેતાં તેમજ વિદ્વાન એપીપીની રજૂઆત અનુસાર અરજદાર નાસતા-ફરતા છે અને તેમની ભાલ મેળવવા માટે શોધો ચાલુ છે તે હકીકત, અરજદારના અગ્રેમ જામીન મેળવવાના કેસ અને વિનંતીને કોર્ટે ગ્રાહ્ય રાખેલ ન હતી અને અરજદારની અગ્રેમ જામીન અરજી ફગાવી દેવામાં આવી હતી તે હકીકત સાથે મળીને, રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી અને અરજદારના વિદ્વાન વકીલ તથા વિદ્વાન એપીપીની રજૂઆતોની સમીક્ષા એ એક સાદી હકીકતલક્ષી સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરે છે કે હાલમાં ઉપલબ્ધ સામગ્રી અને વિગતો અપૂર્ણ અને અપર્યાપ્ત છે જે કોર્ટને એવા પ્રથમ દર્શનીય તારણ પર પાછા ન દોરી શકે કે કોઈ તપાસ વ્યાજબી નથી અને તપાસની પ્રક્રિયાનો અંત લાવવો જોઈએ.

૧૫. ઉપલબ્ધ હકીકતો અને સામગ્રી પરથી એવું તારણ કાઢી શકાય નહીં કે ફરિયાદ ક્ષેપપૂર્વક કરવામાં આવી છે અને/અથવા આગળની તપાસ માટે કોઈ જરૂરિયાત કે ઓચિત્ય નથી.

૧૬. આ કેસ, આ તબક્કે, એવા વિરલ કે અપવાદરૂપ કેસોમાંથી એક જણાતો નથી કે જેમાં કોર્ટ કલમ ૪૮૨ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને તપાસ રદ કરવા માટે ન્યાયી ઠરે."

આમ, અરજદાર નાસતા-ફરતા છે અને તપાસમાં સુગમતા લાવવા માટે તેમણે હજુ સુધી પોતાને રજૂ કર્યા નથી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને વિવાદિત એફ.આઈ.આર. રદ કરવાની માંગણી કરતી રીટ અરજી રદ કરી શકાય નહીં.

૩૯. ઉપર્યુક્ત તર્ક અને અવલોકનોના આધારે, આ કોર્ટ કાવતરા સંબંધિત અન્ય દલીલો પર વિચારણા કરવી જરૂરી ગણતી નથી કારણ કે અરજદાર નાસતા-ફરતા છે અને તપાસ હજુ ચાલુ છે. સીઆરપીસીની કલમ ૪૮૨ હેઠળની વર્તમાન કાર્યવાહીમાં આ કોર્ટ ન તો તપાસ એજન્સી તરીકે કામ કરી શકે છે કે ન તો પુરાવાઓની ચકાસણી કરવા માટે અપીલિય સત્તા તરીકે. દિનેશભાઈ (સુપ્રા) ના કિસ્સામાં, સીઆરપીસીની કલમ ૪૮૨ હેઠળ હાઈકોર્ટની અંતર્નિહિત સત્તાઓની ચકાસણી કરતી વખતે સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૨૫) પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને વિગતવાર સાંભળ્યા પછી અને કેસના રેકૉર્ડનું અવલોકન કર્યા પછી, અમે ફરિયાદીઓ વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલની દલીલોમાં વજુદ જણાતાં તેને સ્વીકારવા તરફ ઢળીએ છીએ, જ્યારે આરોપીઓ વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલોમાં અમને કોઈ ગુણદોષ જણાતા નથી.

૨૬) આરોપી દ્વારા સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અથવા ધારા સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ એફ.આઈ.આર. ની નોંધણીને પડકારીને તેને રદ કરવાની માંગણી કરવામાં આવે ત્યારે અને હાઈકોર્ટની સત્તાઓ શું છે તથા હાઈકોર્ટે આવા પ્રશ્ન સાથે કેવી રીતે વ્યવહાર કરવો જોઈએ તે અંગેનો કાયદો સુપ્રસ્થાપિત છે.

૨૭) સ્ટેટ ઓફ વેસ્ટ બંગાળ અને અન્ય વિરુદ્ધ સ્વપન કુમાર ગુહા અને અન્ય

(AIR ૧૯૮૨ SC ૯૪૯) ના કિસ્સામાં આ કોર્ટને આ મુદ્દા પર વિચાર કરવાનો પ્રસંગ મળ્યો હતો. ત્રણ ન્યાયાધીશોની પીઠ વતી બોલતા વિદ્વાન ચીફ જસ્ટિસ વાય. વી. ચંદ્રચૂડે નીચે મુજબનો સિદ્ધાંત ઠરાવ્યો હતો: “ગુનો પ્રગટ થાય છે કે નહીં તે ચોક્કસપણે દરેક વિશિષ્ટ કેસની હકીકતો અને સંજોગો પર આધારિત હોવું જોઈએ. જો સંબંધિત સામગ્રી પર વિચારણા કરવાથી કોર્ટને સંતોષ થાય કે ગુનો પ્રગટ થાય છે, તો કોર્ટ સામાન્ય રીતે ગુનાની તપાસમાં દખલ કરશે નહીં અને સામાન્ય રીતે ગુનો સાબિત કરવા માટે સામગ્રી એકત્રિત કરવાના હેતુથી ગુનાની તપાસ પૂર્ણ કરવાની મંજૂરી આપશે. ધારા સંહિતાની કલમ ૧૫૭ હેઠળ તપાસ શરૂ કરવા માટેની પૂર્વશરત એ છે કે એફ.આઈ.આર. માં પ્રથમ દર્શનીય રીતે એ પ્રગટ થવું જોઈએ કે સંજોગ ગુનો બન્યો છે. એવું માનવું ખોટું છે કે ધારા સંહિતાની કલમ ૧૫૭ હેઠળ તપાસ શરૂ કરવા માટે પોલીસ પાસે અનિયંત્રિત વિવેકબુદ્ધિ છે. તેમની તપાસ કરવાનો અધિકાર સંજોગ ગુનો બન્યાની શંકાના કારણની મૌજુદગીથી શરતી છે અને જ્યાં સુધી એફ.આઈ.આર. માં પ્રથમ દર્શનીય રીતે આવો ગુનો બનવાનું પ્રગટ ન થાય ત્યાં સુધી તેઓ વ્યાજબી રીતે શંકા કરવાનું કારણ ધરાવી શકે નહીં. જો તે શરત સંતોષાય છે, તો તપાસ આગળ વધવી જ જોઈએ. ત્યારે કોર્ટ પાસે તપાસ રોકવાની કોઈ સત્તા નથી, કારણ કે તેમ કરવું એ સંજોગ ગુનાઓની તપાસ કરવાની પોલીસની કાયદેસરની સત્તા પર ત્રાપ મારવા સમાન બનશે.”

૨૮)

૨૯)

૩૦) અમારા મતે, હાઈકોર્ટ આરોપીઓ દ્વારા કેટલાક સંજોય ગુનાઓ કર્યાની ફરિયાદ કરતી કોઈ પણ પ્રથમ માહિતી અહેવાલ (FIR) ની કાયદેસરતાની ચકાસણી કરતી વખતે પોતાની પાસે રહેલી તેની ક્ષેત્રાધિકારની મર્યાદાને જોવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. એફ.આઈ.આર. ની હકીકતલક્ષી વિગતો કોઈ પ્રથમ દર્શનીય સંજોય ગુનાઓ પ્રગટ કરે છે કે નહીં તેની ચકાસણી કરવા માટે, હાઈકોર્ટ તપાસ એજન્સી તરીકે કામ કરી શકે નહીં અને અપીલ કોર્ટ જેવી સત્તાઓનો ઉપયોગ પણ કરી શકે નહીં. અમારા મતે, આ પ્રશ્નની ચકાસણી એફ.આઈ.આર. ની વિગતો અને જો કોઈ હોય તો, કોઈ પુરવાર કરવાની જરૂર ન હોય તેવી પ્રથમ દર્શનીય સામગ્રીને ધ્યાનમાં રાખીને કરવાની જરૂર હતી.

૩૧) આ તબક્કે, હાઈકોર્ટ પુરાવાની આકારણી કરી શકી ન હોત કે એફ.આઈ.આર. ની વિગતો અને આધાર લેવાયેલી સામગ્રી પરથી પોતાના તારણો કાઢી શકી ન હોત. તે વિશેષરૂપે ત્યારે હતું જ્યારે આધાર લેવાયેલી સામગ્રીને ફરિયાદીઓ દ્વારા વિવાદિત કરવામાં આવી હતી અને તેનાથી વિપરીત પણ હતું. આવી સ્થિતિમાં, આવા તબક્કે તપાસ કરવી એ તપાસ અધિકારીનું કામ બની જાય છે અને એકવાર આવી સામગ્રી સાથે ચાર્જશીટ દાખલ થઈ જાય પછી આવી સામગ્રી પર કેટલે અંશે અને કઈ મર્યાદા સુધી વિશ્વાસ મૂકી શકાય તે પ્રશ્નોની ચકાસણી કરવાનું કોર્ટનું કામ બની જાય છે.”

ઉપર્યુક્ત ચુકાદામાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નક્કી કરાયેલા પરિમાણોને ધ્યાનમાં રાખીને અને કેસોના રેકૉર્ડ તથા કાર્યવાહીની સંપૂર્ણ ચકાસણી કર્યા

પછી, મારો એવો અભિપ્રાય છે કે આ એવો યોગ્ય કેસ નથી જે CrPC ની કલમ ૪૮૨ હેઠળ આ નામદાર કોર્ટની અંતર્નિહિત સત્તાના ઉપયોગને આવશ્યક બનાવે. તેથી, રીટ અરજી કાયદાકીય ચકાસણીમાં નિષ્ફળ જાય છે અને આથી ડિસમિસ (ફગાવી) કરવામાં આવે છે.

વધુ આદેશ

ચુકાદો આપ્યા પછી, વિદ્વાન વકીલ શ્રી કુર્વેન દેસાઈએ વચગાળાના આદેશને લંબાવવા અને વર્તમાન આદેશ પર સ્ટે આપવા વિનંતી કરી છે. વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર દ્વારા તેનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે. પ્રત્યુત્તરદાતા-રાજ્યને કોઈ પણ સખત પગલાં લેતા રોકતા વચગાળાના આદેશના કારણે અરજદારની ધરપકડ કરવામાં આવી ન હતી. અગાઉ નોંધેલા અવલોકનોને ધ્યાનમાં રાખીને અને અરજદાર નાસતા-ફરતા આરોપી હોવાની હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને વિનંતી ફગાવી દેવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત, આરોપી/અરજદારની ધરપકડ ન કરવા અંગેનો કોઈ પણ નિર્દેશ એ સીઆરપીસીની કલમ ૪૩૮ હેઠળ પસાર કરાયેલા આદેશ સમાન ગણાશે (AIR ૨૦૧૭ SC ૩૭૩ જુઓ).

એસડી/-

(એ. એસ. સુપેહિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.